

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 30. avgust 2010

SPLOŠNA MATURA

1. Prepoznajte začetek slovenske ljudske pesmi, nadaljujte notni zapis in ustrezno dopišite besedilo pod notni zapis:

Čuk se je o - že - nil, tra - la - la, tra - la - la,
so-va ga je vze - la, hop - sa - sa, so-va ga je vze - la, hop - sa - sa.

Prepoznavna 3 točke
Nadaljevanje 3 točke
Skupaj 6 točk

2. Dopolnite zapis ritma. V vsakem taktu dodajte eno ustrežno notno vrednost:

4 točke

3. Izpolnite notne višine v violinskem ključu po vrsti: eis1, dis2, g2, h2, mali h, g.

Pravilno narisani violinski ključ 1 točka
Vsaka pravilno narisana notna višina 1 točka
Skupaj 7 točk

4. Notni zapis prestavite v basovski ključ za eno oktavo.

Pravilno narisani basovski ključ in predznak 1 točka
Vsaka pravilno narisana notna višina 1 točka
Skupaj 9 točk

5. Naštejte štiri glavne lastnosti tona.

- višina
- trajanje
- moč
- barva

4 točke

6. Zapišite, kdo je skladatelj in koreograf baleta Ognjena ptica ali Žar ptica. Napišite tudi kraj premiere in obdobje nastanka.

Skladatelj: Igor Stravinski
Koreograf: Mihael Fokin
Kraj premiere in obdobje: Pariz, 1910

3 točke

7. Obkrožite naslov plesne predstave, v kateri so skupaj zaplesali Martha Graham, Erich Hawkins in Merce Cunningham.

B Appalaška pomlad

1 točka

8. Pesem, ki je kljub znanemu avtorju tako prevzela ljudi, da jo čutijo kakor svojo, se imenuje: ponarodela pesem.

1 točka

9. Zapišite naslov prvega slovenskega celovečernega baleta v dveh dejanjih in kdo je balet koreografiral.

Naslov baleta: Vrag na vasi.
Koreografija: Pia in Pino Mlakar.

2 točki

10. a) Katero glasbo v 20. st. poimenujemo "konkretna" glasba in kaj je njena značilnost?

Konkretna glasba je elektroakustična glasba in uporablja zvoke, posnete v vsakdanjem okolju (ceste, tovarne, narava ...), ter jih urejuje z najrazličnejšimi postopki, ki jih omogoča delo z magnetofonskim trakom (sprememba hitrosti, nasnemavanje, vrtenje traku nazaj, rezanje in drugačno lepljenje traku).

- b) Kdaj in kje je nastala?

Leta 1948, v Parizu.

- c) Kdo jo je prvič predstavil?

Pierre Schaeffer.

*Vsak pravilno napisan odgovor 1 točka
Skupaj 3 točke*

11. Kakšna je bila družbena in socialna vloga obredov?

- a) Vzpostavljanje odnosov do narave.
b) Vzpostavljanje odnosov znotraj skupnosti.
c) Vzpostavljanje odnosov med različnimi plemeni.

3 točke

12. a) Katera dva izrazna načina sta bila značilna za ples v antični dobi?

- 1 Forai.
- 2 Shemata.

2 točki

b) Kaj sta ta dva izrazna načina prikazovala?

- 1 Izražanje čustev in dejanj.
- 2 Značajsko bistvo oseb.

2 točki

Skupaj 4 točke

13. Naštejte vsaj pet značilnosti renesančnih plesov:

- ples postane zabava in družabno razvedrilo;
- učenje plesanja je obvezna vzgoja plemstva;
- obvezno postane plesanje v parih;
- v plesu ni skokov – bassa danza (nizki ples);
- najstarejše ohranjeno sporočilo o takem plesu je v francoski pesmi iz leta 1470 (bassa danza – nova oblika plesa, ki jo spremljajo dve flavti, pozavna ali harfa in lutnje);
- priljubljen ples je bil pavana in padovana (izvor imen: pav, Padova, sestavljen iz korakov duple in simple, pas de fleur in cadenze. Plesala sta ga dama in vitez);
- to so družabni plesi.

5 točk

14. Kaj je NO? (Obkrožite ustrezni odgovor.)

C Japonska visoka drama.

1 točka

15. Navedite prvi balet in napišite, kdaj je nastal, kakšna je bila vsebinska predloga in kaj je bilo značilno za zgradbo tega baleta.

Prvi balet: Kraljičin balet – Ballet comique de la Reine.

1 točka

Leto nastanka: 1581.

1 točka

Vsebinska predloga:

Kraljica Katarina Medičejska je za osrednjega avtorja pooblastila violinista po imenu Balthasar de Beaujoyeux, ki je postavil veličastni balet po starem mitu o junaku Odiseju in maščevalni čarovnici Kirki.

2 točki

Zgradba:

- 1 *ekspozicija* (vsebino pripovedujejo s pesmijo in recitacijo),
 - 2 *entrees* (plešejo baletniki),
 - 3 veliki balet (nastopijo vsi skupaj in sklenejo predstavo).
- Takšna zgradba se je obdržala še dolgo.

3 točke

Skupaj 7 točk

16. Opišite futuristični odnos do plesa, kakor ga je v manifestu futurističnega plesa 1917 opisal F. T. Marinetti.

a) Futuristična načela slavijo:

Ta manifest je povsem v skladu z drugimi futurističnimi načeli, ki slavijo vojno, tehnologijo, prihodnost. Razbijajo stare tradicionalne oblike umetnosti in iščejo nove. Marinetti poudarja moč telesa, njegovo kinetičnost in dinamičnost ter abstrakcijo plesnega telesa.

2 točki

b) Kakšni naj bi bili telo in gibanje?

Gibanje telesa naj se zgleduje in posnema delovanje strojev, posebno vojnih strojev: letal, mitraljezov in šrapnelov. Marinetti v manifestu slavi telo vojne in v povezavi z njim razume tudi plesno telo, ki mora biti hitro, močno, energično in dinamično.

2 točki

c) Značilni futuristični plesi so (naštejte vsaj dva):

ples mitraljeza,
ples šrapnela.

2 točki

Skupaj 6 točk

17. Obkrožite predstavnike nemškega izraznega plesa:

Rudolf Laban,
Mary Wigman,
Kurt Joos.

3 točke

18. a) Kdo je Martha Graham?

Ena najpomembnejših ameriških plesalk in koreografinj sodobnega plesa.

1 točka

b) Kdaj je delovala?

Njeno ustvarjanje doseže vrh predvsem pred drugo sv. vojno in po njej.

1 točka

c) Opišite značilnosti njenega gibanja.

V predstavah je bil gib oblikovan v nasprotju s klasičnimi prijemi; brez stremenja po premagovanju težnosti, pač pa je bil gib sestavljen iz padcev, sedenja in klečanja (kontraktij in sprostitvev).

2 točki

Skupaj 4 točke

19. Kaj je plesno gledališče? (Obkrožite ustrezní odgovor.)

B Zvrst sodobnega plesa, ki se razvije po Pini Bausch.

1 točka

20. Naštejte vsaj šest vidnejših avtorjev slovenskega sodobnega plesa od leta 1970.

Ksenija Hribar, Jasna Knez, Damir Zlatar Frey, Sinja Ožbolt, Tanja Zgonc, Matjaž Farič, Branko Potočan, Iztok Kovač, Mateja Bučar, Maja Delak, Uršula Teržan, Igor Sviderski, Goran Bogdanovski, Matej Kejžar, Andreja Rauch.

Za vsakega pravilno naštetega 1 točka

Skupaj 6 točk

21. Za kateri sklep gre? Označite kosti in navedite možnost gibanja.

Komolčni sklep. 1. Nadlaktnica, 2. podlaktnica, 3. koželjnica. Možno je upogibanje (fleksija) in iztezanje (ekstenzija).

*Za pravilno navedbo sklepa 1 točka
Za vsako pravilno navedbo kosti po 1 točka. Skupaj 3 točke
Za vsako pravilno navedbo gibanja po eno točko. Skupaj 2 točki
Skupaj 6 točk*

22. Dopolnite.

Limfni vodi iz tkiv odplavljajo medcelično tekočino in sodelujejo v obrambnem (imunskem) sistemu organizma. Pomembni so tudi zaradi absorpcije maščob, ker te niso topne v vodi. V mezgovni sistem spadajo še bezgavke (filtri za mezgo), vranica (v njej se razgrajujejo rdeče krvničke in nastajajo bele), prželjc (timus, ki je pomemben za izoblikovanje belih krvničk).

*Za dve pravilni trditvi 1 točka, za štiri 2 točki in za 6 pravilnih trditvev 3 točke
Skupaj 3 točke*

23. Kakšni so načini zdravljenja depresije in kako si lahko sami pomagamo?

Načini zdravljenja:

- psihoterapija: vedenjsko kognitivna, eksistencialistična, družinska ali skupinska, psihodinamsko naravnana;
- antidepresivi: zdravila, ki vplivajo na količino ali razmerja posameznih nevrottransmiterjev (možganskih prenašalcev).

Sami si lahko pomagamo:

- z negovanjem dejavnosti, ki so nam v veselje,
- negovanjem medčloveških odnosov z ljudmi, ki jim lahko zaupamo,
- z iskanjem globljih filozofskih in duhovnih vsebin o življenju in njegovem smislu,
- z redno telesno dejavnostjo.

*Za pravilno navedena načina zdravljenja 2 točki
Za pravilno navedene načine samopomoči 2 točki
Skupaj 4 točke*

24. Kaj je receptor? Naštejte vsaj tri primere.

To so specializirane epiteljske in živčne celice, ki sprejemajo dražljaje in jih spreminjajo v živčno vzbujenje. Npr. mehanoreceptorji (dotik, pritisk), termoreceptorji (hladno, mrzlo), kemoreceptorji (kemične snovi).

*Za pravilno definicijo 1 točka
Za vsak pravilno naveden primer 1 točka
Skupaj 4 točke*

25. Kateri so hormoni, ki vplivajo na maternično steno in omogočajo ali pripravo za nosečnost ali menstruacijo? Kateri je najpogostejši ginekološki rak?

Estrogen in progesteron. Najpogostejši ginekološki rak je rak materničnega vratu.

*Za vsak pravilno naveden hormon 1 točka
Za pravičen odgovor 1 točka
Skupaj 3 točke*